

Vári Attila

PIPER NIGRUM

Similis simili gaudet, azaz hasonló a hasonlónak örvend. Ezért ajánlom Csíkszentdomokos lakóinak, akik megtapasztalhatták a szocialista iparosítás s az azt követő magánosítás, a piacgazdaságra való áttérés következményeit. Bár mindez, amit elmesélek, valahol Bulgáriában, Szlovákiában, esetleg Ukrajnában történhetett meg.

Az országos Nemzeti-túra útvonalát leíró hajdani kiadványok ös-fenyvest, különleges sziklaalakzatokat ígértek, de ez már rég nem volt igaz.

A bánya bezárásakor azok, akik tényleges öregségi nyugdíjat kaptak, visszaköltöztek szülőföldjükre, s a városnak nevezett telepen nem maradt más, mint a munkanélküli segélyen, családi pótlékon tengődő tehetetlenek tömege.

Nem is város, nem is falu volt az a hajdani bányásztelepülés, amit az újságok tudósításaikban úgy jellemeztek, mint a „kriminológia állatorvosi lova, az ország bűnügyi szempontból legfertőzöttebb helye”. Kábítószer-kereskedők egymás közti véres leszámolásairól, halállal végződő kocsmai verekedéseiről, a hozzá nem értő zugpálinkafőzők metilalkoholos áldozatairól, a közeli nagyobb városokat ellepő kiskorú prostituáltjairól volt nevezetes a bányaváros, de az idegen, aki véletlenségből vetődött ide, csak a közönyt, a mély beletörődést láthatta az embereken. Olyannak láthatta őket, mint akik már mindenben túl vannak, mint akiket nem lehet kizökkenteni a csöndes gyűlölködés és az évek óta tartó semmittevés fogságából. Talán éjszakánként sem álmodtak, csak úgy feküdtek félig élettelenül a vackaikban, mint egy-egy tűzre sem jó, korhadt fahasáb.

A szénbányászat virágkorában épült művelődési házat egy új-keresztény szekta prédikátora vette gondjaiba. Téríteni akart, de az általa ígért földöntúli, a halál után várható boldogság nem kápráztatta el azokat az embereket, akiknek nemcsak a jövőképük hiányzott, de még a pillanatnyi földi túlélésről sem volt valódi elképzelésük.

Megszűnt az iskola is, csak a vak rajztanár maradt, aki fiatalon, állami ösztöndíjas festőművészként került a településre, azzal a megbízatással, hogy monumentális freskón örökítse meg a világot átalakító szénbányászok életét. Ő, ahogy mondta, a túlértékelt közösségvállalás önkéntes áldozata volt. Bányamentőknek segített egy omláson, amikor sújtólég-robbanás történt, s nemcsak megvakult, de mindkét kézfeje is úgy összezsugorodott az égéstől, hogy olyan volt, mintha örökké öklöbe szoritotta volna őket.

Mészköhegyek vették körbe azt az egyik oldalán nyitott krátert, ahol a lakóházak, a bánya valamikori, ma már romos épületei álltak, de a sziklafalakon nyoma sem volt életnek. A bányafa-igény kipusztította az erdőket, az esők és olvadások lehordták a vékony termőtalajt, s csak az alabástrom-vadászok mászták meg a meredek mészkőfalakat, hogy az ott begyűjtött, kisebb-nagyobb köveikkel valami pénzhez jussanak. Az építésre alkalmatlan, rossz minőségű puha mészkő mélyebben fekvő gipszrétegeiben találták a sárgás erezetű, könnyen faragható alabástromot, de a dísz tárgyak nem itt készültek belőle. Az anyagot egy fővárosi iparos vásárolta fel, mint ahogy a lezárt szénbányából felszínre hozott gagátért is csak ő volt hajlandó fizetni valamicskét. Többnyire mesterségesen patinázott hamisítványokat faragott a fehéres puha kőből. Római házi oltárok arasznyi istenfigurái, illatszeres ampullák, asszonyi-könnygyűjtő poculumok (csészécskék), asztali levélnehezékek, kámea-utánzatok kerültek ki a műhelyéből, de a csillogó fekete gagátból, amelyet egyesek féldrágakőnek tartottak, ebből a kátránnyal átítatott, elszenesedett fából kabala-figurákat, nagyobb darabjaiból halotti hamvaknak való urnákat faragott. A hajdani üzemi hirdető üvegezett faliújság-dobozában elhelyezte a nyakláncra, karkötőre fűzhető állatövi jegyek gipszmásolatait, megadva címét, elérhetőségét, ahol megvásárolhatóak a szavatoltan eredeti darabok. Talán azt remélte, hogy felkeltheti az erre járó idegenek figyelmét, s a csupa nagybetűs GYÓGYKŐ felirat alatt bárki olvashatta azt a beragasztott újságkivágást, amely azt bizonygatta, hogy milyen sokoldalúan használható életerő-marokkóként a csak általa forgalmazott, tenyérbe illeszkedőre méretezett és csiszolt gagát: „Pozitív hatással van az ízületi gyulladásra. Segít gerincoszlop problémák, ízületi panaszok és lábdagadás esetén is. Erősíti a légutakat, a hörghurutnál is segíti a gyógyulást. Gyulladásgátló és fájdalomcsillapító hatása van. Használ-

ható bél- (főleg hasmenés) és bőrproblémák esetén. A fejfájást enyhíti. Javítja a kitartást. Rezgése révén felveszi a lelki bánatot, s új reménységet ad. Gyász idején igen hasznos segítség.” Valaki, kézzel, a felsorolás mellé írta azt is, hogy lottó-telitalálathoz is segítheti azt, aki eltalálja a számokat.

Egészen távol, a völgykatlan szinte megközelíthetetlen pontján kénsgazogó árasztó iszap tört fel fortyogva a földből, s az emberek sokáig abban reménykedtek, hogy külföldi befektető érkezik az iszapvulkán hasznosítására, gyógyszállót épít, csomagolót, ahol majd távoli földrészek megrendelői számára készítenek elő a hiedelmek szerint csodákra képes, iszonyatos dögszagot árasztó, koromfekete anyagot tartalmazó tégelyeket. De nem történt semmi érdemleges dolog, ami változtatható volt a város nyomorán. Utcakölykök játszótere maradt a Fortyogónak nevezett hely, újságból csavart fáklyákat dobtak az iszap tetejére, s különösen az éjszakai sötétségben volt természetfölötti a látvány, ahogy a kísérteties, kék színben égő kénhidrogén fénygyűrűk hintázva emelkedtek, eléggé sokáig tekergőzve-égve, mintha nem is gáz lángolt volna, s néha egyik-másik feljutott egészen a felhők magasságáig, olyanformán pörögve, mint a cirkuszi zsonglőrök karikái. Ha nagyobb mennyiség égett, utána sárgás por szálingózott az égből, s a sok gyűjtogatás miatt a Fortyogó körül olyan volt a föld, mintha sárga zúzmara fedné a talajt.

Semmi olyasmi nem történt, semmi olyan látványosság nem volt a településen, ami miatt különösebb érdeklődésre tarthatott volna számot, ami odavonzotta volna a turistákat.

Akkor kerültek az ország figyelmének középpontjába, s vetette magát rájuk a hivatalos politika is, amikor kétharmados többséggel választottak ellenzéki polgármestert. Csalásra hivatkozva megismételtették a választást, külföldi megfigyelők, tévétársaságok stábjai lepték el a várost a nyíltan fasiszta jelszavakkal újra kampányoló jelölt miatt. Nem voltak felhergelt emberek, idegen aktivisták sem árasztották el a várost, még csak plakáterdő sem jelezte előre a történéseket, de nem az első, szabálytalannak nyilvánított választás eredménye született újra. A szervezeti joggal rendelkezők száz százalékának támogatásával újra polgármesterré választották a bányatelepen idegen, a fővárosból csupán napokkal az első, érvénytelenné minősített szavazás előtt érkezett, szélsőjobboldali párt jelöltjét.

És annak a hirtelen figyelemnek, amely az országos politika közép-pontjába repítette a várost, már nem a bűnügyi újságírók tudósításai voltak az okozói, hanem a döbbenettől összeviessza nyilatkozó politikusok.

Parlamenti vitanapot tartottak, egymást vádolták a pártok a földindulásos győzelem miatt, s mintha ötletbörzét tartott volna az ország, vadabbnál vadabb fejlesztési tervekkel rukkoltak elő, amelyekkel megszerették volna változtatni a mindenki számára érthetetlenül szavazó város életét.

A kimeríthetetlen mészkővagyon, s a vasúti szárnyvonal miatt cementgyár tervét emlegették, de szóba került a gyógyiszap adta lehetőség kihasználása, látványpark létesítése a Fortyogó tűzjelenségének bemutatására. Párszi vallási kegyhely alapítása is szóba került, ahová majd özönlénének az iráni tűzimádó párszi vallás követői. Még arra is készült terv, hogy a görög-római színházak mintájára százezer ülőhelyet faragnak a kráter alakú, cementgyártásra amúgy alkalmatlan puha sziklába, létrehozva Európa legnagyobb szabadtéri koncert-nézőterét.

Hallani lehetett arról is, hogy az unió milliárdokkal támogatja azt a titkolt beruházást, amely a Piper nigrum (feketebors) fantázianevet kapta az illetékes hatóságtól, s amit úgy emlegettek a kormánypárti padorsorokban, hogy nagyszerű név a nagyszerű tervezethez, mert „kicsi a bors, de erős”.

Egyik napról a másikra kutatómérnökök, geológusok szállták meg a települést, s azt találgatta mindenki, s nemcsak az egyetlen kocsmában, de az országos sajtóban is, hogy mit keresnek az elhanyagolt, az omlásveszély miatt lezárt tárnákban a gázálcot, védőruhát viselő, úrlény kinézetű idegenek, akiknek érkezésekor terepjárók és lánctalpas laborkocsik hada lepte el az időtlen szegénységbe süllyedt bányatelepet. Akik közel merészkedtek a figyelmeztető szalagokkal elkerített területhez, láthatták, hogy kémcsövekben hoznak fel valamit a bányából, patentzárás ládákat töltenek meg szilárd és oldószerrel hígított vegyületekkel, s ha láthatták volna az emberek a sűrűn gesztikuláló szakfanderesek eltakart arcát is, talán leolvashatták volna róluk, hogy mit találtak, s hogy az, amit a föld alól felhoztak, értékes-e, vagy éppen értéktelen anyag.

Néhány nappal később egy óriás fémvázás hirdetőtáblát telepítettek a város szélére, amiről bárki megtudhatta, hogy ITT ÉPÜL EURÓPA.

A mozgó laboratórium elvonulásával, hónapokkal a beígért miniszterelnöki látogatás előtt, látványosan meg is kezdődtek a tereprendezési munkálatok. Talajgyaluk egyengették el a piramis alakú és léptékű meddőhányókat, dombméretűre halmozott rakományukkal dömperek vánszorogtak a szétdagonyázott hajdani bányatelepen, de úgy hírlett, hogy az a rozsdás-szörnyeteg vasépítmény, amely csigasoraival, lazán fityegő sodronykötegeivel úgy uralta a tájat, mint egy túlméretezett bazilika tornya egy csupa földszintes vályogház-falut, az megmarad. Nem ipari műemlék volta miatt kímélték meg, csupáncsak azért, amint egy sajtótájékoztatón el is hangzott, hogy „enyészetével szemléltethesse a modern bányászat diadalát a veszteséget termelő múlt fölött”.

Rendszeresen érkeztek a szélsőjobboldali városban tüntetni akaró polgári békemenetek. Milliárdokat költöttek, hogy az elhanyagolt szárnyvasutat ismét közlekedésre alkalmassá tegyék, mert ahogy a megváltó tervek is kívülről jöttek, ugyanúgy távolabbról, az ország minden sarkából szállították a békés tüntetők viharos tapsra és állandó éljenzésre képes tömegeit is.

És megkezdődött a végtelen tömeggyűlések korszaka.

Küzdősportokból, csapatjátékokból kölcsönzött kifejezéseket lehetett hallani az állami vezetők szájából. Olyan beszédek hangzottak el, mintha a szónok egy láthatatlan mérközést közvetítene, s az idegenből hozott embertömeg, mintha látná is az egymásnak feszülő csapatokat, gondolkodás nélkül vált tüntető sokaságból magából kikelt szurkoló csöcselékké.

- Megfordult a történelem menete - mondta a vak rajztanár, aki úgy érezte, hogy mindezt átélte már egyszer a háború utáni években, amikor a kommunisták szerveztek százezres tüntetéseket, és az osztályarulók azonnali felakasztását, a nép ellenségeinek végleges kiirtását követelték. - A tizenkilencedik században végbement a népből nemzetté válás, most pedig éppen a fordítottja zajlik. A nemzetből lesz nép, olykor csűrhe, s valamiféle középkori állapot alakul újra, új hűbériség, amikor a feltétlen alávetettség szintén erősebb volt a racionál.

Mindezt akkor mondta barátjának, egy fővárosi újságírónak, amikor arról cikkeztek a jól értesült bulvárlapok, hogy a felhagyott, szinte értéktelen lignitbányák egyikének mélyén, a szén és az alapközet

között, felbecsülhetetlen értéket, valami szürkés lerakódást találtak a geológusok.

Eleinte, de csak nagyon rövid ideig, a bánya újranýtása, a munkahelyteremtés, a felfedezett és kinyerhető, mibenlétét tekintve egyelőre államtitokként kezelt milliárdos vagyon volt a politikusi beszédek témája. A vagyoné, amiről nem lehetett tudni, hogy micsoda, amit nem neveztek nevén, s így sokak szerint az értéktelen lignit alatt gyémántmezők húzódnak, mások szerint százszázalékos tisztaságú urán található kibányászható mélységben. Az is elterjedt, hogy több méteres ólomréteg alatt plutóniumra bukkantak, azért viseltek úrhajós szkafandert a katonai mérnökök, de lassanként megváltozott a számoktól, statisztikai adatoktól hemzsegő politikusi szövegek tartalma is, s egyre inkább a várható szebb jövő eszményi képe lett a szónoklatok fő mondanivalója. Már nem beszéltek a bányáról, hanem arról, hogy a nemzeti összefogás eredményeként hogyan lesz az ország Európa motorja.

A párthű, tapsra éhes tömegeken kívül mindenki tudta, hogy a történelem legnagyobb szélhámossága van készülöben, hogy itt senki sem járhat jól, csak az építőcégek, s hogy olyan jövendővel hitegetik a megkeseredett embereket, ami soha nem valósulhat meg, s amelynek az alapját szolgáló földtani és vegyszeti kutatások eredményeit soha senki sem láthatta, mert ötven évre titkosították mint rendkívüli, a nemzetvédelem hatáskörébe tartozó anyagot.

Egyelőre csak annyi történt, hogy a lebontott irodaépület-maradványok, raktárak, javítóműhelyek, a hajdani katonai barakkokból kialakított s lakatlanná lett szoba-konyhás bányászlakások helyét egy túlméretezett, lebetonozott, aszfaltozott tér foglalta el.

Emelet magasságú, oszlopokkal szakaszokra választott téglafalat húztak fel napok alatt, s ezen színes ábrákkal mutatták be a grandiózusra tervezett építkezést. Minden négyzet az egyes ütemeket volt hivatott magyarázni.

- Ezek fordítva ülnek a lóra, ha van egyáltalán lovuk - mondta a vak rajztanár, amikor felolvasták neki a szórólapról a terveket.

Abból meg lehetett tudni, hogy az első szakaszban megépül a tervezett szennyvíztisztítóhoz tartozó biogáz üzem, s vele egyazon tervszakaszban a porított szennyvízüledéket műtrágyává feldolgozó gyárnak egyelőre csak a csomagoló részlege, amely alapanyagát a

biogázhoz, műtrágyához attól a lakóparktól kapja majd, amelyik a teljes beruházás végén, az ötödik ütemben fog megépülni.

A második ütemben föld alá helyezik a gáz-, víz-, villany-, szennyvíz-vezetékeket.

Napenergia-hasznosító és szélenergia-farm is épül majd a második-harmadik szakaszban, s amikor a hatalmas téglaparáváknak már megtelt a stadion, a fedett uszoda, a hagymakupolás templom tervrajzával, egy olyan átlátszó kupola alatt, mintha óriási zöldes fólíásátor lenne, bemutatták a jövő, platánsoros, úszómedencés villaházakból álló bányász-lakópark makettjét is.

De magáról a bányáról, a termelőüzemről már egyetlen szó sem esett, azt nem is jelölték be a tervrajzokon.

Mindennek nevet adtak. *Kongresszus tér*, hirdették az aszfaltmezőre újonnan beásott betonoszlopokra szerelt, zománcozott utcatáblák, de a helyiek csak tapstérként emlegették. És lett, egyelőre csak krétaporral kirajzolva a helyét, *Nemzetünk utca*, *Népünk sugárútja*, *Őseink parkja* is.

És folytatódottak a véget nem érő tömeggyűlések, amelyeket a sajtóban Nemzeti Kongresszusnak neveztek.

Az első, újszerű koreográfia szerinti, tízezreket mozgó, eredetileg antifasiszta béketüntetésnek nevezett találkozóra buszok, különvonatok szállították az embereket, s mert ugyanannak a pártnak voltak a tagjai, lelkesedésből nem is volt hiány.

Hangmérnökök tucatjai dolgoztak azon, hogy a tér minden pontján tökéletesen hallani lehessen a szónokot, s hogy egyenletesen oszoljon szét a tapsviharak dübörgése, kihasználva a hegyek keltette visszhangot is. Gyűlés gyűlést követett, s a helybéli emberek, akiket mindez nem is érdekelt, s akik nem is mentek volna önként meghallgatni az unalmas beszédeket, mégis ott lézengtek a téren, mert a kormányzat részéről segélymegvonással fenyegették meg az egész várost. Fásultan álltak a főpróbákon, szinte kiemelkedve a hatalmas tömegeből azzal, hogy nem is tapsoltak, nem is éljeneztek, ezért eleinte nem is voltak észrevétlenek az ország más vidékeiről szállított, kormányhű sokaságban. Transzparensaik fasiszta jelszavai sem tették őket láthatatlanabbá. És a szervezők tudták, hogy tenni kell értük vagy ellenük valamit, mert jelenlétük felért egy ellentüntetéssel.

Eleinte, a szervezők elképzelése szerint, a kényszernyugdíjazott bányászok, a feleségek számára telepített varrodák munkanélkülivé vált asszonyai álltak volna kötelezően a szónoki emelvény közvetlen közelében. De náci jelvényeikkel, zászlóikkal, s azzal, hogy rosszul öltözöttek, nyúzottak voltak, s arcukról úgy sugárzott a kilátástalanság, hogy rontották volna a tévéhíradók számára felvett képsorokat, az első főpróba után letettek erről a szándékukról. Az országos nemzetfejlesztési tanács vezetőségének döntése értelmében másfajta emberekre, optimista arcokra kellett alapozni a demonstrációkat, s ezzel meg is adták az alapképletét, milyen kell hogy legyen a párt állandó tüntetési színterén az eleinte még polgároknak nevezett részvevők kinézete.

Nem volt nehéz a helyiek eltávolítása. Virsli-re-sörözésre jogosító cédulákat osztogattak a nagykorúaknak, kólás, üdítő-s édességekre beválthatóakat a gyermekeknek, s nyilvánvalóan nem volt véletlen, hogy érvényességük éppen azokra a napokra, órákra szólt, amikor a szervezők zavartalanul akarták megtartani a nagygyűléseket. Nem kuponnak, nem is jegynek nevezték. Szent Imre herceg utalvány volt a hivatalos neve. Igényes nyomdamunka volt, nem örökéletűen beváltható, mindig csak egyetlen napra voltak érvényesek.

A helybeliek úgy érezhették a kormánypénzen rendezett piknikjükön, mintha éppenséggel változóban lenne az életük. És valóban változott, hetente kapták a piknik-jegyeket, mert rendszeresítette a kormányzat a prolik nélküli, polgárivá tett megmozdulásokat, havonta több alkalommal is itt tartották a Nemzeti Kongresszust, a kormánypárt nagygyűléseit.

A bányászati témához egyáltalán nem, vagy csak lazán kapcsolódó előadások tucatjai hangzottak el a tervezgetés, a beígért miniszterelnöki látogatás és a véget nem érő földmunkák ideje alatt. Meghallgatták azt a bányamérnököt, akit a hangosbemondóban úgy mutatott be a főszerző, hogy világhírű, a Nobel-díj várományosa, a kanadai olajpala-kitermelések feltárója, hogy az ő tervei alapján készült el a Himalája leghosszabb alagútja, s részese volt az afrikai partoknál bevezetett tengeri aranybányászatnak is. Tapsot kapott, amikor bejelentette, hogy teljesen új módszerekkel, lézeres technikával fogják megnyitni az új tárót, valamint ugyanezzel a módszerrel, kiegészítve plazmasugaras technológiával, építenek majd hidak helyett alagutakat és újabb hajózácsatornát a Dunán.

Ő volt az első, de nem az utolsó szakbeszélő a politikától, parlamenti győzelmektől hangos nagygyűlés sikerszónokai után. Rendszeressé váltak az ismeretterjesztő-előadás ízű, hetente elhangzó szónoklatok. Tájépítészek, a zöldenergia hirdetői, az új fenntartható-építészet apostolai tartottak előadásokat, őstörténet-kutatók tettek célzásokat arra, hogy itt, a mészkőhegyekben lehet a honfoglaló nemzet ősfjedelmének a sírja, s szokássá vált, hogy ezekre az alkalmakra kitelepedtek sátraikkal a fővárosi vendéglősök, édességárusok, házi söreikkel a kézműves főzők, de Mikulás előtt, a Kongresszusra időzítve, a tér többtucatnyi pontján hurkatöltő-versenyos látvány-disznóvágásokat is tartottak. Távol a tavaktól, folyóktól, az adventi időszakban, szigorúan ragaszkodva a nemzet vallási hagyományaihoz, böjtös halétel-főző versenyek színtere lett a több négyzetkilométeres Kongresszus tér nevű aszfaltsivatag.

Minden alkalommal elhangzott, hogy a következő Kongresszuson a miniszterelnök intéz majd szózatot a néphez, de több mint fél évnek kellett eltelnie az új évből is, hogy bekövetkezzen a várva várt esemény.

Már nemcsak a bennfentesek, de szinte mindenki tudta, hogy mit fognak bányászni, hogy mi az az értékes anyag, amely miatt a település felzárkóztatására, a hátrányos helyzetű közösségek versenyképességének növelésére milliárdokat kapott a kormány a kontinentális szövetségtől. A geológusok, hadmérnökök olyasmit találtak a felhagyott tárnák mélyén, amihez nem kellett volna az úrlény-ruhások látványos ténykedése, mert amit találtak, arról már természetes úton, egyszerű ízleléssel-szaglással is megállapítható lett volna, hogy a hajdan itt burjánzó trópusi őserdők hozadéka. Ízét, illatát megőrző, több millió éves, porrá mállott feketebors-rétegre bukkantak, s úgy számították, hogy mennyiségileg több évszázadra elegendő az egész világ ellátására, s hogy kitermelésének hallatlan gazdaságossága miatt még akár helyre is billentheti az ország pénzügyeit.

A sürgés-forgás egy pillanatra sem lankadt, de magasságoknál is magasabbra, igazi tetőfokára hágott akkor, amikor megérkezett a miniszterelnök.

Rövid, de velős szónoklatot tartott, amelynek lényege az volt, hogy az ezermilliárdosra tervezett rehabilitáció a nemzet munkájának gyümölcse. (Hosszas, szünni nem akaró taps, ütemes éljenzés.) Beszéde végén, a hatalmas Kongresszus tér közepén, egy emelvényre állítva,

hogy a tér minden pontján látható legyen, egy háromlábú faszenes rostélyon sütöttek valamit, s azok a bámulók, akikhez eljutott a sült illata, megesküdtek, hogy egyszerű disznóhúsról volt szó. De nem ez volt a lényeg.

Semmi különleges szakácskunsztot nem csináltak a hússal, csak annyi történt, hogy a miniszterelnök kivett egy késhegynyi az egyik feléje nyújtott kémcsőből, megszagolta, mielőtt rászórta volna a felkínált fatányérosra, aztán kéjesen tüsszögni kezdett.

- Valódi bors - mondta, és szórta, és szórta. - Ez nem a közönséges Piper nigrum, a keleti feketebors. Ez valódi nemzeti, ez a miénk, ez a Piper carbonikum - és megismételte, hogy mindenki hallhassa a kinyilatkoztatást -, igazi nemzeti, a mi földünk mélyéről származó, igaz nemzeti érzelmű ízlésnek való! A világ történelmének egyetlen bányászott fűszerborsa.

- Sricula siculorum - mondta helytelenül, de egyáltalán nem a székeleyekre gondolva, azt a latin formulát, hogy secula seculorum, azaz az örökkévalóság számára -, din harul Dumnezeului, este al nostru - folytatta, ami magyarul annyit jelent, hogy: Isten kegyelméből a miénk.

Sikolylet (akril, vászon, 70x100 cm)